

Bilden är tagen i ett annat sammanhang. Arkivfoto: Fredrik Norman

Forskare ska utröna om regionens övertagande av kollektivtrafiken är hållbar

Publicerad: 4 oktober 2021

Författare: Camilla Lagerman

För närmare tio år sedan övergick ansvaret för kollektivtrafiken i Sverige från kommunerna till regionerna. Nu ska forskare ta reda på vad som hänt efter denna överflyttning - och om förändringen är hållbar. - Resultatet ska kunna ge exempel på kommuner och regioner som har en god samverkan men också identifiera var det finns flaskhalsar och problem, säger Ida Andersson, forskare i kulturgeografi vid Örebro universitet, i ett pressmeddelande.

Ida Andersson leder det fyraåriga forskningsprojektet som beviljats åtta miljoner kronor av forskningsfinansiären Formas och är ett samarbete mellan Örebro universitet, Linköpings universitet och det statliga forskningsinstitutet VTI.

För snart tio år sedan, närmare bestämt 2012, övergick ansvaret för kollektivtrafiken från kommunerna till regionerna, en omorganisation som fått konsekvenser och påverkat resenärer och invånare på olika sätt, men som även gjort detsamma för kommunerna och regionerna.

- Kommunerna har fortfarande ansvar för skolskjutsarna, medan regionerna ansvarar för den reguljära kollektivtrafiken. Det kan innebära att skolskjutsarna går, medan det för andra resenärer inte finns någon förbindelse på samma sträcka, säger Ida Andersson.

Forskarna i projektet har gjort en pilotstudie i tio kommuner och sex regioner, som visar på konsekvenser av att regionerna har tagit över kollektivtrafiken. Innan omläggningen kunde till exempel kommunerna planera för både kollektivtrafik och bostadsbyggande själva, men nu måste regionerna och kommunerna samverka i planeringen, vilket inte alltid är helt enkelt. Detta är något som medför att bussarna inte alltid går som kommunerna önskar.

Pilotstudien visar också att problem kan uppstå i mindre kommuner som ligger vid gränsen mellan två regioner. För invånarna i en liten gränskommun kan det vara viktigare att kunna pendla över regiongränsen, än till regionens huvudort, vilket inte alltid överensstämmer med hemmaregionens sätt att planera.

- Det finns också en skillnad mellan centrum och periferin, där centralorter, och orter som ligger längs pendlarstråk ofta är gynnade. En motsättning kan också finnas mellan halvtomma bussar på landsbygden och fullsatta bussar i stan, säger Ida Andersson.

Hon menar att fullsatta stadsbussar kan ge mer klimatnytta, medan bussar på landet uppfattas som en viktig samhällstjänst för en levande landsbygd. Två sätt att se på hållbarhet, som alltså kan komma att hamna i konflikt.

- En fundering som vi har är om det ökande antalet A-traktorer och mopedbilar på landet kan vara en konsekvens av färre bussförbindelser. Vi ska också undersöka social hållbarhet, som kan handla om hur kollektivtrafiken fungerar i relationen mellan stad och land, säger Ida Andersson.

Målet för forskningen är att ge ett underlag för framtida beslut om kollektivtrafiken. Resultat från projektet kommer fortlöpande att spridas till beslutsfattare och praktiker genom en podcast.

<https://lindenytt.com/nyheter/forskare-ska-uttrona-om-regionens-overtagande-av-kollektivtrafiken-ar-hallbar/>